

12 januari 1916

Parijs, 11 januari. Gisteren hebben drie van kanonnen voorziene vliegtuigen boven de Duitse linies bij Diksmuide een reeks gevechten geleverd met vijandelijke vliegtuigjagers van het type Fokker. Een van onze vliegtuigen, dat door een Fokker werd aangevallen, heeft moeten landen, doch het vijandelijk vliegtuig werd op zijn beurt door een van de onzen aangevallen, die op 25 meter afstand mitrailleursgranaten op hem afschoot. Het toestel werd neergeschoten. Een derde toestel der Fransen heeft eveneens een andere Fokker aangevallen, die in het bos van Houthulst ten zuidoosten van Diksmuide neerstortte.

Londen, 11 januari. Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk.

De nacht is rustig geweest. Vandaag grote bedrijvigheid aan weerszijden bij Ieper.

Onze artillerie is in samenwerking met onze schansmortieren en granaatwerpers bijzonder doeltreffend opgetreden bij Sint-Elooi.

De Belgische correspondent van de Tijd meldt dat zondag tijdens de hoogmis in de parochiekerk aan de Adinkerkse weg, waar het koninklijk echtpaar de dienst bijwoonde, de Duitse vliegers bommen op De Panne hebben geworpen. Het kleine kerkje aan zee, waar gewoonlijk het koninklijk paar komt, is gedeeltelijk vernield. De grote kerk bleef gespaard, al vielen in de nabijheid twee bommen. Een 50-tal doden vielen er te betreuren. Er ontstond een grote paniek, maar de koning voorkwam door zijn grote kalmte en zijn bezadigd optreden erger.

13 januari 1916

De beschietingen van de Belgische kust.

Londen, 12 januari. Admiraal Bacon, bevelvoerder van het eskader aan de Belgische kust, zegt in een verslag over de krijgsverrichtingen daar ter plaatse dat er steeds met de uiterste zorg voor is gewaakt om het vuur samen te trekken op objecten van militaire en maritieme betekenis, teneinde zo min mogelijk verlies van mensenlevens en schade aan de burgerlijke bevolking te berokkenen.

Bij zes gelegenheden zijn verenigde krijgsverrichtingen van grote omvang uitgevoerd. De nauwkeurigheid van het vijandelijk vuur was goed. Onder de schade, aan de vijand toegebracht, valt te noemen het in de grond boren van een torpedoboot, twee duikboten, één grote baggermachine, de volledige vernietiging van drie militaire fabrieken, uitgebreide schade aan de havenwerken van Zeebrugge, de vernieling van 13 kanonnen van groot kaliber, schade aan de werven, havendammen enz. Voorts heeft de vijand veel verliezen aan manschappen gehad.

Het verlies der Engelsen bestaat uit 3 patrouilleboten, de Fransen verloren er eveneens 3. De Engelsen hadden verder 34 doden en 24 gewonden.

15 januari 1916

Londen, 14 januari. Officieel Brits communiqué:

De artillerie is bij Kemmel en heuvel 60 aan weerskanten in de weer geweest.

16 januari 1916

Men meldt uit Aardenburg aan de Middelburgsche Courant:

Langs de Belgische grens zal van Duitse zijde nog een tweede elektrische draad worden gespannen en zulks ongeveer 100 meter landinwaarts.

Alle gebouwen die zich binnen de 100 meter bevinden, moeten ontruimd worden, terwijl die gebouwen waar ze in de weg staan zullen opgeruimd worden.

Deze maatregel dient om te voorkomen, dat nog personen over de grens gaan. Allen die toch binnen de draden aangetroffen worden, zullen neergeschoten worden. Deze daad heeft onder de Belgen weer veel verbittering veroorzaakt.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gistermorgen omstreeks vier uur werd hier een hevige ontploffing gehoord. Te negen uur werden van de kust uit enige schoten gelost, daarna werden een 20 tot 30 schoten uit zee gehoord.

17 januari 1916

Berlijn, 16 januari. Uit het grote hoofdkwartier: Een vijandelijke monitor heeft zonder resultaat de streek van Westende beschoten. De Engelsen beschoten het stadscentrum van Rijsel. Totnogtoe is slechts geringe materiële schade door een brand vastgesteld. Aan het front hier en daar levendige vuur- en mijngevechten.

Londen, 16 januari. Officieel. Over het geheel een rustige dag; enig granaatvuur van de vijand bij Ieper. Ons artillerievuur op een Duits veldwerk ten noorden van Ieper was bevredigend.

Parijs, 16 januari, 's avonds. Officieel: De Engelse en Franse artillerie hebben in onderlinge samenwerking in België de vijandelijke loopgraven in de buurt van Het Sas beschadigd en twee grote ontploffingen binnen de Duitse linies teweeggebracht.

Men meldt ons uit Oostburg:

Er wordt hedenmorgen onafgebroken kanongebulder van het westelijk front gehoord. Boven de Belgische kuststreek deden vanochtend van tien tot twaalf uur vliegmachines verkenningen. Ze werden druk beschoten. Gisteren, zondag, zijn er drie vliegmachines waargenomen; ze werden eveneens fel beschoten.

18 januari 1916

Londen, 17 januari. Wij hebben de vijandelijke stellingen ten noorden van Ieper doeltreffend gebombardeerd en er een grote brand veroorzaakt.

19 januari 1916

Berlijn, 18 januari. Twee Engelse Vliegtuigen zijn bij Passendale en Dadizele in Vlaanderen in luchtgevechten neergeschoten. Van de vier inzittenden zijn er drie gedood.

20 januari 1916

Berlijn, 18 januari. Officieel: Aan het IJzerfront is een kleine Duitse afdeling in de vijandelijke loopgraven binnengedrongen en heeft een machinegeweer buitgemaakt.

Londen, 19 januari. Officieel bericht uit het hoofdkwartier in Frankrijk: De vijandelijke artillerie is ten oosten van Ieper in de weer geweest.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gisteren, woensdag, is er de gehele dag terug kanongebulder gehoord van het westelijke front. 's Namiddags tussen drie en vier uur klonken er bovendien zware schoten uit de richting van de Belgische kust.

21 januari 1916

Berlijn, 20 januari. Aan de IJzer heeft ons afweergeschut een vijandelijk vliegtuig binnen de vijandelijke linies tot landen gedwongen, waar het door ons geschutvuur is vernield.

22 januari 1916

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 23 januari. Officieel. Ten zuidoosten van Ieper hebben wij door middel van een mijn over een breedte van 70 meter een vijandelijke loopgraaf beschoten.

23 januari 1916

Londen, 22 januari. Bij het kanaal van Komen heeft de vijand een mijn doen springen, waardoor aan onze loopgraven enige schade is toegebracht. Wij hebben de mijntrechter bezet.

24 januari 1916

Wij hebben gemeld dat admiraal Bacon, bevelhebber van het Engelse eskader aan de Belgische kust, het volgende rapport had uitgebracht:

Slechts gewichtige militaire en maritieme objecten aan de Vlaamse kust zijn beschoten, ten einde de burgerlijke bevolking verliezen en schade te besparen. Zesmaal zijn grote gecombineerde operaties uitgevoerd, waarbij o.a. een torpedoboot, twee duikboten en een grote baggermachine in de grond zijn geboord, drie militaire fabrieken verwoest, de havenwerken van Zeebrugge aanzienlijk beschadigd, werven en havenhoofden beschadigd en dertien zware kanonnen vernield zijn. De verliezen van de vijand aan mensen zijn bovendien groot geweest. De Engelse verliezen bedragen drie patrouilleboten en 34 doden en 24 gewonden.

Van bevoegde zijde verneemt de Duitse pers darentegen:

“Wat het doel ook mag zijn, het gevolg is geweest dat bijna alleen de burgerlijke bevolking heeft geleden. Sedert 21 oktober 1914 weten de Duitsers slechts van zes zwakke aanvallen. Een torpedoboot is in een nachtelijk gevecht met twee torpedojagers gezonken; een van die vijandelijke torpedojagers is van het gevechtsterrein weggesleept, terwijl de Duitse manschappen met eigen middelen zijn gered. Er is geen enkele duikboot door de Engelse kustaanvallen verloren gegaan. Er is geen grote baggermachine in de grond geboord of beschadigd. Er is geen militaire fabriek verwoest. De havenwerken van Zeebrugge zijn volmaakt onbeschadigd. De werven zijn volkomen onverlet gebleven. De treffers op de granieten dam te Zeebrugge zijn geheel zonder uitwerking geweest en zullen het blijven. Er is geen enkel stuk kustgeschut vernield of beschadigd. De verliezen zijn in het hele jaar geweest: 1 man dood, 4 zwaar en 2 lichtgewond. De nu en dan tegen de landstellingen van De Panne verrichte schietpogingen van de Engelse monitors zijn aan Duitse kant voor schietoefeningen gehouden, die slechts zelden een afstraffing van het Duitse geschutvuur verdienen.

Men meldt ons uit Oostburg:

Gisteren zondag is er weer op het westelijk front uit de richting Ieper-Diksmuide-IJzer zwaar kanongebulder gehoord, dat lang na zonsondergang nog steeds in al zijn heftigheid werd voortgezet.

25 januari 1916

Londen, 24 januari. Officieel uit het Britse hoofdkwartier:

Wij hebben vannacht bij St.-Elooi een mijn laten springen, waardoor de vijandelijke loopgraven aanmerkelijk zijn beschadigd.

Een kleine patrouille is door de draadversperring van de vijand bij Verlorenhoed gekropen, heeft van de verschansing in een sterk bezette loopgraaf geschoten en is daarop zonder verliezen teruggetrokken.

Parijs, 21 januari 's avonds. Officieel: Zeer hevig bombardement door de vijand bij de monding van de IJzer bij Nieuwpoort. De Duitsers verschoten 20.000 projectielen. De infanterie trachtte op te rukken, maar ons juist gericht vuur verhinderde haar de loopgraven te verlaten, op enkele afdelingen na, die door ons vuur onmiddellijk verstrooid werden.

Aan weerszijden was de artillerie zeer bedrijvig in de streek van Boezinge, Het Sas en Steenstrate. Kleine afdelingen van de vijand die bij Het Sas het kanaal poogden over te komen werden door het vuur van de infanterie en de machinegeweren teruggedreven.

Berlijn, 20 januari. Officieel. In Vlaanderen heeft onze artillerie de vijandelijke stellingen onder krachtig vuur genomen.

Onze patrouilles, die op sommige plaatsen de sterk in elkaar geschoten loopgraven van de vijand binnendrongen, ontdekten grote verliezen bij hen, maakten enige gevangenen en maakten 4 mijnwerpers buit.

Een toren van de kathedraal van Nieuwpoort, die de vijand een goede waarnemingspost bood, is omgeschoten.

26 januari 1916

Van het westelijk gevechtsterrein.

Parijs, 25 januari. In België is in de afgelopen nacht het geschut over en weer bedrijvig geweest in de streek van Nieuwpoort.

Nadere bijzonderheden bevestigen dat een Duitse aanval, gericht op de monding van de IJzer, door het Franse geschutvuur is ontwricht. De Duitsers konden niet uit hun loopgraven komen, behalve op een enkel punt, waar enige groepen er in slaagden in een vooruitgeschoven Franse loopgraaf door te dringen. Zij zijn er na een hevig gevecht met handgranaten terstond uitgejaagd, waarbij zij aanzienlijke verliezen leden.

Parijs, 25 januari. Avondcommuniqué: De Engelse en de Franse artillerie hebben ten zuidoosten van Boezinge in België de vijandelijke versterkingen beschoten en zwaar beschadigd.

27 januari 1916

Berlijn, 26 januari. Marinevliegtuigen hebben de militaire inrichtingen van de vijand bij De Panne aangevallen, onze legervliegtuigen de inrichtingen van de vijand te Loo, ten zuidwesten van Diksmuide.

Parijs, 26 januari. Avondcommuniqué: Vannacht hebben wij de vijandelijke loopgraven en verbindingswegen in de streek van Steenstrate, waar troepenbewegingen werden waargenomen, doeltreffend beschoten.

28 januari 1916

Parijs, 27 januari. Avondcommuniqué: Onze artillerie is de ganse dag op het gehele front in actie geweest.

De Duitse verschansingen in België zijn zwaar beschadigd.

1 februari 1916

Parijs, 31 januari. Officieel. Onze zware artillerie in België heeft met goed gevolg de verdedigingswerken van de vijand bij de brug van Steenstrate beschoten en het paalwerk beschadigd.

Londen, 31 januari. Officieel. Een Engelse afdeling is vannacht in de buurt van de weg van Kimmel naar Wijtschate de Duitse loopgraven binnengedrongen. De loopgraven waren vol soldaten. De vijand werd een verlies van 30 man toegebracht, 3 man werden als gevangenen meegenomen, twee machinegeweren werden vernield. Overdag aanmerkelijke activiteit van de artillerie ten noorden van Wulvergem.

Berlijn, 1 februari. In de nacht van 31 januari trachtten kleine Engelse afdelingen een overrompeling tegen onze stellingen ten westen van Mesen (Vlaanderen) uit te voeren. Zij werden alle teruggeslagen, nadat zij er op een plaats tijdelijk in geslaagd waren in onze loopgraven binnen te dringen.

In België verschijnende bladen bevatten een uitvoerige verordening van de Duitse gouverneur-generaal betreffende “de regeling van de aardappelbevoorrading” in het bezette Belgische gebied.

2 februari 1916

Nieuwpoort.

De Stem uit België schrijft:

Nieuwpoort heeft verschrikkelijk geleden van die 14 maanden lange bombardementen. Nochtans, zo verzekert ons iemand die Nieuwpoort en de Nieuwpoortenaars persoonlijk goed kent, en er alle nachten sedert 14 maanden gaat werken, zijn nog veel huizen herstelbaar als het zo blijft en geen nieuwe beschieting ze verder komt vernietigen. Heel het blok van de Beurs is goed bewaard; de huizen van M.M. Ruys, P. Dingens, enz. schijnen uiterlijk ongedeerd. De Beurze zelf staat ook nog recht, met gebroken ruiten en beschadigd dak. Zelfs het huis van mr. Van de Sompele, hoe wonderbaar het mag blijken na 14 maanden bombardementen op Nieuwpoort, is nog geheel gaaf: geen enkele pan werd getroffen! Het kasteeltje van M. van Iseghem staat ook nog recht, al heeft het reeds 3 obussen gekregen. De Kokstraat is best van al de straten bewaard; de vernielde huizen aldaar zijn kleine, oude, wankelachtige werkmanshuizen, meest door de drukking der lucht ingestort, bij het schieten. Op de markt staan nog enkel de huizen van burgemeester Snauwaert en van rijksontvanger Lassine recht. De Marktstraat is ook deerlijk geschonden. In andere straten is het wat van soorten; hier en daar een huis tot de grond plat, andere daartussen staan nog recht, al min of meer beschadigd, doch veel is nog herstelbaar.

Onze berichtgever, die een oude, taaie Vlaming is, heeft dikwijls dicht bij zijn dood geweest. Maar hij is niet vervaard, hij heeft het immers al dikwijls horen middag luiden! Ge wordt dat gewoon, zo zegt hij, op de lange duur, als dat zo omtrent elke nacht gebeurt, dat springen van bommen, bij, boven en rond u, en ... ge werkt voort. Het gebeurde eens dat een stuk shrapnell een fles cognac in stukken sloeg, die hij op zak droeg. Verduiveld, voegde hij er leukweg bij, dat was een echte Duitse bom, zij kwam recht naar de drank!

Onze berichtgever heeft ook veel dingen zien gebeuren, die hier en daar reeds geweten zijn, doch waarvan hij niet graag luidop spreekt, uit vrees schandaal te verwekken. Meubels en huisgerief werden uit vele huizen meegesleept, en sommige zelfs tot brandhout gehakt, door enkele Belgische, maar meest door Franse soldaten, die alles meevoerden naar hun barakken en kantonnementen te Oostduinkerke en te Koksijde. De piano van M. P. D. werd er naartoe gesleurd. Hoe en in welke staat zal men dat later terugvinden?

De Vlaamsche Stem brengt bij deze de mededeling van de Stem uit België in herinnering, dat de Duitsers in een van hun laatste communiqués hebben medegedeeld, dat zij de kerktoren van Nieuwpoort, die als observatiepost gebruikt werd, hebben weggeschoten. Wat zal er, vraagt het blad, van de ongelukkige stad overgebleven zijn na de laatste bombardementen?

Londen, 1 februari. Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk.

Bij Wulvergem op de weg naar Menen enige bedrijvigheid van de artillerie aan weerszijden.

3 februari 1916

Londen, 2 februari. Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

Vanochtend omstreeks half twaalf heeft de vijand een overval beproefd op onze schansen bij de weg van Ieper naar Pilkem. Aan de aanval ging geen geschutvuur vooraf. Hij is gemakkelijk door ons vuur afgeweerd.

Berlijn, 8 februari. Officieel: In Vlaanderen antwoordde de vijandelijke artillerie levendig op onze, in breed front uitgevoerde krachtige beschieting van de vijandelijke stelling.

5 februari 1916

Londen, 4 februari. Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

Onze loopgraven bij Elverdinge hebben een hevig granaatvuur te doorstaan gehad.

6 februari 1916

Londen, 5 februari. Brits stafbericht: De vijandelijke vliegers zijn bij Ieper in actie geweest. Elverdinge is weer beschoten.

7 februari 1916

Londen, 6 februari. Officieel. Bij Wijtschate en Ieper hebben gisteren 28 vliegergevechten plaatsgehad. Zes Duitse machines zijn gedwongen tot landen binnen de Duitse linies.

8 februari 1916

Parijs, 7 februari. Avondcommuniqué: Ons geschut heeft de vijandelijke schansen voor Steenstrate doeltreffend beschoten.

Londen, 7 februari. Officieel bericht uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

De dag is rustig geweest, behoudens bedrijvigheid der vijandelijke artillerie bij Loos en beschieting van de vijandelijke loopgraven bij de spoorweg Ieper-Roeselare.

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 8 februari. Officieel: Een Duits vliegtuigeskader heeft het spoorwegemplacement van Poperinge en een Engels troepen kamp tussen Poperinge en Diksmuide aangevallen en is, na velerlei gevechten met tot verdediging opgestegen tegenstanders, zonder verlies teruggekeerd.

Onze correspondent te Havre meldt, dat koningin Elisabeth der Belgen op tien kilometer afstand van het front een schoon liefdewerk ondernomen heeft. Zij heeft er meer dan vijfhonderd kinderen, dakloos geworden door de oorlog, die vrijwel op goed geluk langs de loopgraven zwierven, laten onderbrengen in moderne ingerichte, voor het doel gebouwde barakken. De kinderen zijn van drie tot acht jaar oud en voor hen zijn er scholen, ziekenzalen, speelplaatsen ingericht. Verpleegsters en onderwijzeressen houden er toezicht en elke dag komt de koningin het kinderdorp bezoeken, waarvan zij uit eigen middelen de kosten bestrijdt.

Voor West-Vlaanderen.

De 24^e mei van het afgelopen jaar is er in West-Vlaanderen (met zetel te Parijs) een vereniging gesticht, waarvan het doel is:

“De belangen der beschadigden van de oorlog te verdedigen, en door alle wettige middelen de gehele weergave der schade toegebracht aan het eigendom onder alle opzichten te verwezenlijken; te werken tot de herstelling van het economisch leven der provincie; een wederzijdse bijstand te verlenen aan zijn leden.”

Deze vereniging heeft thans een beknopt rapport uitgebracht over haar verrichtingen sedert haar oprichting, waaruit wij zien, dat zij reeds 1102 leden telt. Voorts blijkt, dat de vereniging bij de Belgische minister van oorlog krachtig geprotesteerd heeft tegen het optreden van de troepen der bondgenoten aan het Belgische front. Bij het bestuur toch der vereniging zijn vele klachten ingekomen dat de soldaten van het Belgische, Franse en Engelse leger zich in sommige sectoren eenvoudig meester maken van alles wat ze voor het leger nodig oordelen: materialen, stukken hout, planken, paarden, wagens, huisraad, zonder hiervoor bons te verstrekken.

9 februari 1916

Aan de loopgraven is het werk plotseling gestaakt.

10 februari 1916

Van het westelijk gevechtsterrein.

Parijs, 9 februari. Avondcommuniqué:

Ons zwaar geschut heeft de beschieting van het fort Vauban en van de vijandelijke loopgraven in de streek van Het Sas voortgezet.

De (Belgische) Legerbode van dinsdag 1 dezer meldt:

Donderdag, toen de vergadering (der Belgische ministers), gehouden op het front, onder het voorzitterschap van koning Albert, ten einde liep, kregen de leden van onze regering een groots en onverwacht schouwspel te bewonderen.

Een Brits smaldeel kwam een gedeelte der kust beschieten.

Rond 11 uur 's morgens kreeg men de eerste schoten te horen; de ganse bevolking van de nog vrije Belgische kust stormde naar het strand. Het was op dit ogenblik, dat onze ministers toekwamen. Hun aandacht werd helemaal getrokken op het indrukwekkend tafereel. Men bemerkte talrijke zigzaggewijs geplaatste schepen, waarvan de romp zich op de heldere horizon aftekende. De kanonnen dreunden geweldig; de atmosfeer werd als door witte bliksemschichten doorkliefd.

Het lawaai van het kanonvuur, gezien de aanzienlijke afstand der Britse pantserschepen kwam enkel drie tot vier minuten na de losbranding op de kust toe. Het was een schrikwekkend toneel, de aarde daverde en schokte.

Daags tevoren had er een luchtgevecht boven de zee plaats. Een taube, die zich tot daar had gewaagd, werd door jachtvliegtuigen achternagezet. Het Duits tuig werd door een bom getroffen, schoot in brand, plofte als een brandende toorts in volle zee, en werd voor eeuwig, met zijn loods, door de golven verzwolgen.

11 februari 1916

Londen, 10 februari. Officieel uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

Achttien vliegtuigen hebben met goed gevolg de vijandelijke barakken te Torhout aangevallen.

Wij hebben de vijandelijke batterijen bij St.-Juliaan onder vuur genomen.

Uit Gent aan de Nieuwe Tilburgsche Courant:

Aan het front in België, vooral op de zuidelijke sector van Ieper naar Armentières, woedt sinds meer dan tien dagen een hevig artilleriegevecht. De Duitsers organiseren zich snel achter de zwakste punten. Hier in België is het niet echt duidelijk, of de Duitsers wel ernstige offensieve plannen koesteren. Veel der troepen, die in begin januari naar het Belgische gevechtsterrein zijn gedirigeerd hebben ons grondgebied weer verlaten. Hun bestemming was onbekend. De bevoorrading van proviand- en ammunitiedepots ondervond de laatste dagen aanzienlijke stagnatie; te dien opzichte is elke ongerustheid aan de Duitse militairen en officieren vreemd. Het maakt hier de indruk, dat de grote operaties worden uitgesteld tot gunstiger weer is ingetreden.

De vliegers van de geallieerden wedijveren in activiteit met de Duitsers. Zij werpen bommen op Duitse troepenkampen, waarvan wordt verondersteld, dat zij voor militaire doeleinden worden gebruikt. Onder de burgerlijke bevolking vallen helaas nog dagelijks slachtoffers van de strijd in de lucht en het bombardement van de Engelse artillerie. 47 vliegers van de geallieerden hebben op 3 februari een bezoek gebracht aan de kampen van Houthulst en daar ernstige schade aangericht. In Roeselare zijn sedert 1 februari 13, in Torhout 7, in Menen 21, in Poelkapelle 17 burgers door het vuur van de overzijde gedood.

12 februari 1916

Parijs, 11 februari. Avondcommuniqué: In België heeft het vuur van ons veldgeschut een vijandelijk fort zwaar beschadigd en

opslagplaatsen van munitie bij het kanaal van Passendale tot ontploffing gebracht.

Londen, 11 februari. Engels stafbericht: Mijnontploffingen op verscheidene punten en geschutvuur bij Loos en Ieper.

14 februari 1916

Berlijn, 13 februari. Officieel. In Vlaanderen zijn patrouilles en sterkere verkennersafdelingen vijandelijke stellingen binnengedrongen. Zij veroorzaakten met goed gevolg enige ontploffingen en namen ten zuidoosten van Boezinge meer dan veertig Engelsen gevangen.

Londen, 13 februari. Officieel. De vijand heeft onze loopgraven te Hooge en ten noorden daarvan gebombardeerd.

Bij Ieper grote bedrijvigheid in de lucht.

Parijs, 12 februari. Avondcommuniqué:

In België hebben de Duitsers, na voorbereiding door hevig artillerievuur, herhaaldelijk getracht tegenover Steenstrate en Het Sas het IJzerkanaal over te steken. Hun pogingen zijn verijdeld door gecombineerd geschut- en machinegeweevuur.

Koningin Elisabeth der Belgen weet telkens iets nieuws te bedenken om de soldaten aan het front van haar inderdaad Koninklijke edelmoedigheid te overtuigen. Thans weer heeft zij, naar wij in de Echo Belge lezen, een groot aantal cinematografische toestellen naar de troepen laten zenden, opdat de soldaten in hun vrije ogenblikken zich met de bioscoop kunnen verstrooien. Met elk toestel heeft de koningin twintig films laten zenden.

15 februari 1916

Parijs, 14 februari. Officieel avondbericht: In België heeft onze artillerie een munitiedepot ten noorden van Boezinge in de lucht doen vliegen.

Londen, 14 februari. Officieel: De Duitsers seinen draadloos dat zij 40 Engelsen gevangen hebben gemaakt in een gevecht bij Pilkem. Wij hadden in dit gevecht 2 (blijkbaar heeft hier een ander getal gestaan – Redactie) vermisten, waarvan vermoedelijk 8 zijn gedood. Zij zijn bij de vervolging van de Duitsers, toen die naar hun loopgraven terugtrokken, verloren gegaan.

16 februari 1916

Berlijn, 15 februari. Officieel. Ten zuidoosten van Ieper hebben onze troepen, na krachtige voorbereiding door geschut- en mijnwerkersvuur, ongeveer 800 meter der Engelse stellingen genomen. Een groot deel van de vijandelijke bezetting der loopgraven is gesneuveld. Een officier en enige dozijnen manschappen zijn gevangen genomen.

Londen, 15 februari. Officieel: Vannacht heeft de vijand, na een hevige beschieting van het gehele front van Ieper tot het vooruitstekende punt in de linie ten zuiden van Hooge verscheidene infanterieaanvallen gedaan. Tussen het kanaal Ieper-Komen en de spoorweg is de vijand over een breedte van ongeveer 600 meter in onze frontloopgraaf doorgedrongen. Alle andere aanvallen zijn mislukt.

De hevige beschieting over en weer duurt voort.

Londen, 16 februari. De Times verneemt uit het Engelse hoofdkwartier in het westen, op 13 dezer:

Sedert vrijdag hebben de Duitsers bedrijvigheid getoond in de buurt van Ieper, hetgeen vooral belangwekkend is, omdat hun doel duister is. Het begon met een beschieting van de schansen ten oosten van Boezinge, bij de spoorbrug. Vrijdagochtend om 3 uur drong een afdeling van de vijand in een kort stuk van de schans door, maar kort daarop verdreven hen onze bombardiers, die vijf gewonde Duitsers vonden.

De volgende dag opende de vijand een zwaar bombardement op onze stelling van de plek, waar hij de vorige dag aanviel, tot een punt ten zuiden daarvan bij de weg naar Pilkem. Tegelijkertijd wijdde hij bijzondere aandacht aan de Fransen in het noorden, als om te tonen, dat hij iets belangrijks voor had. Hij wierp ook granaten in de achterhoede, vermoedelijk om het aanvoeren van versterkingen te hinderen, o.a. in Boezinge en Elverdinge.

Tegenover onze beschoten schansen werden in vijandelijke schansen soldaten met de bajonet op het geweer opgemerkt. Er is geen twijfel aan of de vijand leed aanmerkelijke verliezen, want onze artillerie was ook aan het werk.

Op drie punten kwam Duitse infanterie over onze borstwering heen; op een punt een man of 80, op een ander een 30-tal, op het derde een 20-tal. Misschien kwamen ze alleen kijken of onze schansen nog bezet waren. Zodra zij ontdekt waren, werden zij neergemaaid.

Er werd geen grote Duitse infanterieaanval gedaan. Vandaag vershoten de Duitsers weer 5000 granaten op onze stellingen bij Hooge.

17 februari 1916

Londen, 16 februari. Officieel bericht uit het hoofdkwartier in Frankrijk:

Wederkerige artilleriebeschieting en hevige granaatgevechten in het laatste etmaal, tussen Ieper, het kanaal van Komen en de spoorweg Ieper-Komen. De strijd duurt voort.

Voor het overige is de dag aan het hele Britse front rustig geweest.

De inneming van 600 meter van onze eerste loopgraaflijn, waarvan gisteren sprake was, werd voorafgegaan door een zware beschieting en de ontploffing van 5 mijnen, die de loopgraven onhoudbaar maakten.

De aanvallen breidden zich uit over een front van 4000 meter. Op alle andere punten zijn ze afgeslagen.

De vijand heeft aanzienlijke verliezen geleden.

De veroverde loopgraaf is dit jaar herhaaldelijk van de ene hand in de andere overgegaan. Vandaar dat ze de internationale loopgraaf werd genoemd.

Een Belgisch vliegtuigskader heeft, naar een officieel Belgisch bericht meldt, maandagavond met goed gevolg 16 bommen op het Duitse vliegveld te Handzame geworpen.

Verkeer met België.

Het Duitse gezantschap te 's Gravenhage deelt mede, dat de komst van personen uit het buitenland binnen het operatie- en etappegebied in België (Oost- en West-Vlaanderen) en evenzeer

het vertrek van personen van daar, door de bevoegde militaire autoriteiten geregeld niet toegestaan wordt. Desbetreffende tot de Duitse autoriteiten in België of Nederland gerichte verzoeken kunnen derhalve niet in aanmerking komen.

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 17 februari. Officieel: De Engelsen hebben gisteravond de door ons veroverde stelling ten zuidoosten van Ieper driemaal tevergeefs aangevallen. Hun verlies aan gevangenen bedraagt alles bij mekaar ongeveer honderd man.

18 februari 1916

Parijs, 17 februari. Avondcommuniqué: Onze artillerie heeft de vijandelijke verdedigingswerken in België beschoten.

Londen, 17 februari. Engels stafbericht: De toestand tussen het kanaal Ieper-Komen en de spoorweg is onveranderd.

19 februari 1916

Londen, 18 februari. Officieel. Engels stafbericht: Onze artillerie heeft de vijandelijke stellingen ten noorden van het kanaal Ieper-Komen beschoten.

Van weerszijden hevig geschutvuur op het front bij Ieper.

Berlijn, 18 februari. Officieel: De Engelsen hebben nogmaals getracht hun stellingen ten zuidoosten van Ieper te heroveren, doch ze zijn bloedig teruggeslagen.

Vijandelijke vliegeraanvallen in Vlaanderen zijn door onze vliegers dadelijk met het werpen van bommen op Poperinge beantwoord.

Berlijn, 18 februari. Over het offensief der Duitsers ten zuidoosten van Ieper meldt de oorlogscorrespondent van de Vossische Zeitung: de aanval geschiedde de 14^e dezer tussen de spoorweg en het kanaal Ieper-Komen. Dat is een belangrijk punt omdat het het zuidelijkste deel is van de flauwe bocht in het Duitse front bij Ieper. Het doel van de aanval was, evenals in Artois, in Picardië en op de overige punten waar de laatste tijd hevige gevechten zijn geleverd, onze stelling te verbeteren. Dat is ook volkomen gelukt. Op de krachtige voorbereiding met geschutvuur volgde een bestorming door infanterie, welke bewees, dat de aanvallende kracht der Duitse troepen, ondanks de inspanning van de positieoorlog gedurende de winter, niet heeft geleden. De Engelsen hebben zeer zware bloedige verliezen geleden en bovendien aan gevangenen 3 officieren en 104 man verloren.

Alle tegenaanvallen zijn onder zware verliezen voor de Engelsen afgeslagen.

Van het westelijke gevechtsterrein.

Londen, 19 februari. De Times verneemt uit het Britse hoofdkwartier in Frankrijk op donderdag: De loopgraaf, die wij verloren hebben, ligt tussen het kanaal van Ieper en de spoorweg Ieper-Komen. De vermaarde hoogte 60 ligt aan de overzijde van die loopgraaf. Van de kanaaloever liep de lijn van ons front verder in noordoostelijke richting tot tegenover Bluff. Onze aansluitende loopgraven liggen ten westen van Bluff. Deze sector was in rust toen de andere sectoren van de vooruitspringende stelling zondagavond aan een bombardement waren blootgesteld. Toen lieten de Duitsers enige mijnen ontploffen, die het grootste gedeelte van onze voorste loopgraaf vernielden en de gehele plaats in een puinhoop veranderden. Daarna werd deze puinhoop aan een

bombardement van een half uur onderworpen. Onze soldaten hadden geen duidelijk te bepalen linie meer te verdedigen en trokken zich daarom in de aansluitende loopgraven terug. Op dat ogenblik kropen twee van onze mineurs uit de grond en bevonden dat de Duitse infanterie drie gelederen diep stond op de plaats waar zij hun kameraden verwacht hadden. Zij mengden zich onder de opgewonden troep en kwamen goed en wel achteruit en bij ons terug, waar ze rapport uitbrachten. Met de wetenschap, die zij hadden, begonnen de Engelse kanonniërs hun werk en het kan geen twijfel lijden dat aan de Duitsers zware verliezen werden toegebracht. Onze manschappen verloren geen tijd met het nemen van maatregelen om het bestaan van de overwinnaar ondraaglijk te maken door een hagel van handgranaten naar hem toe te slingeren. De Duitsers zal hun inspanning duur te staan zijn gekomen en vermoedelijk zullen zij tenslotte niets gewonnen blijken te hebben.

Londen, 19 februari. Een correspondent in het Engelse hoofdkwartier beschrijft de positie, die het gevolg is van nieuwe aanvallen der Duitsers. Hij zegt: het resultaat is, dat er een gebied van "niemandslaan" ontstaan is, met Engelse en Duitse infanterie liggend aan weerskanten van een lage rug, die aanvankelijk door ons bezet was. Deze rug ligt aan de noordzijde van het kanaal Ieper-Komen en bestaat uit een duidelijk zichtbare grondverheffing boven de moerassige vlakke.

Zondagnacht nu hebben de Duitsers verscheidene mijnen laten ontploffen en een half uur lang met grote hevigheid gebombardeerd. Vervolgens heeft de Duitse infanterie in massaformatie een aanval gedaan en de rug bereikt, die, daar hij hevig van de ontploffingen te lijden had gehad, onvoldoende bescherming bood tegen de tegenaanvallen, die de Duitsers uit het veroverde gedeelte der stelling verdreven. Er is een reusachtig

aantal bommen gebruikt. Bij deze tegenaanvallen gebruikten een officier, een sergeant-majoor en een soldaat van een afdeling grenadiers 2300 bommen. Het geconcentreerde artillerievuur, dat op de Duitse artillerie gericht werd, die dicht opeengepakt lag in de geteisterde loopgraven langs de rug, heeft onder deze ongetwijfeld veel meer manschappen doen sneuvelen dan bij ons. Thans offeren de Duitsers nog mannen op bij hun poging om een helling van de rug te behouden, die door onze troepen, die de andere kant bezet houden, aanhoudend bestookt wordt.

20 februari 1916

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 19 februari. Officieel: Ook gisteren hebben onze troepen een door sterk geschutvuur voorbereide aanval der Engelsen ten zuidoosten van Ieper verijdeld.

Onze vliegers hebben het vliegveld van Abele (ten zuidwesten van Poperinge) en de vijandelijke spoorweggebouwen te Poperinge met goed gevolg aangevallen.

21 februari 1916

Van het westelijke gevechtsterrein.

Berlijn, 20 februari. Officieel: Aan het IJzerkanaal, ten noorden van Ieper, is een Engelse stelling over een frontbreedte van ongeveer 350 meter stormenderhand genomen. Alle pogingen van de vijand om in nachtelijke aanvallen met handgranaten zijn loopgraven te heroveren, zijn verijdeld. Dertig gevangenen zijn in onze handen gebleven.

Berlijn, 20 februari. Officieel: Marinevliegtuigen hebben vandaag het vliegveld en de kampen van Veurne, ten zuidoosten van De Panne, met bommen bestookt. De vliegtuigen zijn onbeschadigd teruggekeerd.

Parijs, 20 februari. Avondcommuniqué: Na een hevige beschieting hebben de Duitsers getracht bij Steenstrate het IJzerkanaal over te steken. Enkele afdelingen hebben onze voorste loopgraven bereikt, waaruit ze onmiddellijk weer verdreven zijn.

Londen, 20 februari. Ten zuidoosten van Boezinge heeft de vijand een onbelangrijke vooruitgeschoven post genomen.

22 februari 1916

Londen, 21 februari. Officieel: Onze artillerie heeft de vijandelijke loopgraven ten noorden van het kanaal Ieper-Komen fel beschoten. Een schot uit een zware houwitser heeft een hevige ontploffing in de vijandelijke geschutstelling bij Ralingem veroorzaakt.

Berlijn, 21 februari. Officieel: Ten noorden van Ieper is een aanval met handgranaten, door de Engelsen tegen onze nieuwe stelling aan het kanaal ondernomen, afgeslagen.

Onze vliegtuigeskaders hebben met zichtbaar goed gevolg de militaire inrichtingen achter het vijandelijke front aangevallen, o.a. in Veurne en Poperinge.

Men schrijft ons:

De 10^e januari sneuvelden aan het Belgische front de ritmeester Bertouille, de luitenants De Corte en Jorion en de adjudant Denis (Brusselaar), allen van het 1^e cavalerie regiment jagers, garnizoen

houdende te Doornik. Alle vier werden door dezelfde granaat op slag gedood.

Zij waren allen door koning Albert benoemd tot ridder in de Leopoldsorde, en tevens was hun het oorlogskruis verleend.

23 februari 1916

Londen, 22 februari. Officieel. Ons geschut heeft de vijandelijke schansen van het kanaal Ieper-Komen beschoten.

De vijandelijke artillerie heeft onze stellingen ten zuidwesten van Ieper beschoten en daarbij gebruik gemaakt van veel granaten met traanverwekkende gassen. Ook zijn onze schansen ten noorden van Ieper, tussen de weg naar Ieper en het kanaal beschoten.

Een van onze vliegtuigen is door een granaat getroffen. Ofschoon een been van de bestuurder nagenoeg van zijn lichaam werd gescheiden, is hij er toch in geslaagd goed te landen. De waarnemer is ongedeerd gebleven.

Belgisch vissersvaartuig en Duitse duikboot.

Men meldt ons uit Vlissingen:

Ongeveer 6 mijl van het lichtschip Noordhinder is maandagmiddag 12 uur het Belgische motorvissersvaartuig Zeebrugge 8, dat vrijdag van hier was vertrokken, door een Duitse duikboot aangehouden. De vier opvarenden konden zich in de sloep redden. Het motorvaartuig is door de Duitsers met een bom, welke zij aan het vaartuig bevestigden, tot zinken gebracht. Daarna verdween de duikboot en roeiden de opvarenden van het motorvaartuig naar het lichtschip, waar zij liefderijk werden ontvangen. Gisteravond zijn zij te Vlissingen teruggekeerd.

Naar aan de Telegraaf wordt gemeld, is een ander Belgisch vissersvaartuig, mede van Vlissingen vertrokken, door de Duitsers naar Zeebrugge gesleept.

Van het westelijke gevechtsterrein.

Londen, 22 februari. Officieel: De Duitsers hebben vannacht Poperinge beschoten.

24 februari 1916

Parijs, 23 februari. Officieel: Onze artillerie heeft op verscheidene plaatsen van het front bij Steenstrate de vijandelijke verdedigingswerken vernield.

De Echo belge bevat twee brieven van het Belgische front. De ene is ondertekend door Jules de Necker, die zich in zijn brief tot de jongeren richt, die in Nederland gebleven zijn, om hun te zeggen hoezeer er daar aan de IJzer op hen gewacht wordt. "Het land heeft hen nodig." De Necker schrijft o.m.: "En terwijl hier aan de IJzer hun landgenoten strijden, lijden en sterven, zijn er die ginds in den vreemde in de koffiehuisen of langs de boulevards van een of andere grote stad hun jeugd en hun verving rondslepen." Daar ik de Belgen ken, zegt de schrijver verder, ben ik overtuigd dat hun aantal slechts beperkt kan zijn. Op hen doet hij een beroep.

26 februari 1916

Londen, 25 februari. Engels stafbericht:

Onze artillerie heeft de vijandelijke schansen in de streek van het kanaal Ieper-Komen en ten oosten van Boezinge beschoten.

28 februari 1916

Berlijn, 27 februari. Officieel. Op het westelijk gevechtsterrein hebben zich op verschillende punten van het front levendige artillerie- en mijnegevechten afgespeeld.

Zuidoostelijk van Ieper werd een aanval van de Engelsen afgeslagen.

In Vlaanderen heeft ons vliegeschader aanvallen gedaan op het vijandelijke kamp

Londen, 27 februari. In de afgelopen nacht hebben wij een kleine aanval op onze loopgraven ten noordoosten van het kanaal van Ieper naar Komen afgeslagen. Heden bedrijvigheid van de wederzijdse artillerie o.a. bij Ieper.

29 februari 1916

Parijs, 28 februari. Officieel bericht van hedenmiddag:

In België hebben de Franse batterijen de Duitse werken tegenover Steenstrate beschoten.

Londen, 28 februari. Engels stafbericht:

Vandaag artilleriegevechten bij het kanaal Ieper-Komen.

1 maart 1916

Berlijn, 1 maart. Officieel. De bedrijvigheid van de artillerie was ook gisteren op vele gedeelten van het front zeer levendig, vooral van vijandelijke zijde.

Op verschillende plaatsen poogde de vijand ons daarmee weliswaar slechts te misleiden. Daarentegen scheen hij in o.m. het IJzergebied

er naar te streven, ons ernstige schade toe te voegen. Hij bereikte zijn doel echter niet.

In een luchtgevecht werd een Engelse tweedekker bij Menen tot landen gedwongen, de inzittenden werden gevangen genomen.

Londen, 29 februari. Engels stafbericht:

Er is over en weer veel bedrijvigheid van de artillerie geweest nabij Ieper.

De admiraliteit deelt mede dat de onderluitenant-vlieger Simons vandaag een vijandelijk vliegtuig heeft aangevallen en neergeschoten. Het vliegtuig viel brandend op korte afstand voor de Belgische linies.

De Belgische soldaten konden in de loopgraven het gehele gevecht in de lucht volgen.

Men meldt ons uit Zeeuws-Vlaanderen:

Maandag en dinsdag heeft men hier onafgebroken hevig kanongebulder gehoord uit westelijke richting. Ook wordt er druk geschoten in de richting Ieper en de IJzer. Het schieten wordt overdag en 's nachts gehoord, in de namiddag is het heviger dan 's morgens.

2 maart 1916

Parijs, 1 maart. Avondcommuniqué:

De Engelse en Franse artillerie heeft in België de vijandelijke loopgraven ten zuidoosten van Boezinge doeltreffend beschoten.

3 maart 1916

Londen, 2 maart. Engels stafbericht:

Vanochtend hebben wij de loopgraven aan het kanaal Ieper-Komen, die wij de 14e februari hadden verloren, aangevallen en hernomen. Verder hebben wij een klein vooruitspringend gedeelte van de oorspronkelijke Duitse linie genomen en een tegenaanval, die de vijand enkele uren later deed, afgeslagen. Wij hebben 180 gevangenen gemaakt, onder wie 4 officieren. De mijngangen der Duitsers in de genomen loopgraven zijn vernield.

Vandaag heeft de artillerie over en weer op het front van Vierstraat tot Boezinge een hevig vuur onderhouden.

4 maart 1916

Londen, 3 maart. Brits stafbericht: Aan het kanaal Ieper-Komen hebben wij de gisteren veroverde stelling, waaronder ongeveer 200 meter van de oorspronkelijke loopgraven van de vijand, versterkt. Wij hebben er 5 officieren en 249 soldaten gevangen genomen.

Berlijn, 3 maart. Officieel: Ten zuidoosten van Ieper, aan het kanaal, zijn de Engelsen in de stelling Bastion, die wij hun de 14^e februari hadden afgenomen, binnengedrongen en zelfs doorgebroken, door het smalle front, naar onze vroegere voorste loopgraven; uit deze loopgraven zijn zij weer dadelijk uitgeworpen. Op sommige plaatsen van het Bastion handhaven zij zich nog.

Berlijn, 4 maart. Officieel: De gevechten ten zuidoosten van Ieper kwamen voorlopig tot stilstand.

De door ons sedert 14 februari bezette stelling is stevig in onze handen. De Bastion is aan de vijand gebleven.

6 maart 1916

Parijs, 5 maart. Officieel bericht van hedenmiddag:

In België bedrijvigheid der artillerie, waarbij de Franse artillerie Duitse loopgraven ten zuiden van Lombardsijde overhoop heeft geworpen.

Londen, 5 maart. Officieel. De vijand heeft zekere werkzaamheid aan de dag gelegd ten noordoosten van Ieper. Aan het kanaal van Ieper naar Komen is het rustig. Wij houden het op de tweede maart veroverde terrein bezet.

Londen, 6 maart. Reuter's bijzondere correspondent in het Engelse hoofdkwartier meldt: Uitvoeriger bijzonderheden over het gevecht van 2 maart waarbij de Internationale Loopgraaf en de Bluff-stelling in de vooruitspringende stelling bij Ieper door de Engelsen opnieuw bezet zijn, bewijzen dat die operatie nog schitterender is uitgevoerd dan aanvankelijk gemeld is. Sedert de Duitsers daar op 14 februari voet hadden gekregen, nam men waar dat zij koortsachtig werkzaam waren om de stelling verder te versterken. Verscheidene malen waren zij blijkbaar van zins een nieuwe aanval tegen onze linie te doen, om hun bezit van de Internationale Loopgraaf zekerder te maken, maar behalve bij een gelegenheid op 25 februari toen een zwakke opmars in Niemandslaan door de Engelse kanonnen gekeerd werd, hadden die bedreigingen nooit een vaste vorm aangenomen. Een werkelijke infanterieaanval werd op 2 maart 's ochtends om half vijf ondernomen, waarbij de Duitsers dicht langs de grond onder dekking tegen het gestage vuur van de Engelse kanonnen vooruit kropen en zich voor de stormloop der Engelsen met de bajonet, die door bommen en geweervuur werd aangekondigd, trachtten te bergen. Elke kuil en trechter was

volgepropt met vluchtelingen, die waarschijnlijk hun hoop op tegenaanvallen hadden gevestigd, om tijdig de wijk te kunnen nemen. Vijf officieren en 200 man werden omsingeld en naar de achterhoede gezonden. Het terrein aan de overkant werd heroverd. Achter de loopgraaf werd een zwaar afsluitingsvuur samengetrokken, om te verhinderen, dat er versterkingen op kwamen zetten. De vijand werd zozeer verrast dat de Engelse verliezen opmerkelijk licht waren. De Engelse artillerie deed prachtig werk. De verliezen van de vijand moeten vreselijk zwaar zijn geweest. Verscheidene tegenaanvallen werden na die tijd tegen de heroverde stelling beproefd, maar alle werden ten koste van zware verliezen voor de vijand afgeslagen. De vijandelijke batterijen hebben een aanhoudend vuur tegen de Engelsen gericht, maar de steeds toenemende kracht van onze hulpmiddelen komt nu aan de dag. Onze kanonniërs behielden bij het verschrikkelijke duel de overhand.

7 maart 1916

Londen, 6 maart. Engels stafbericht: De artillerie heeft aan beide zijden bij leper hevig geschoten.

9 maart 1916

Londen, 8 maart. Engels stafbericht: Vannacht heeft de vijand bij de spoorweg leper-Komen een mijn doen springen, die geen schade heeft aangericht. Vandaag heeft ons geschut de omstreken van de mijntrechter beschoten.

10 maart 1916

Parijs, 9 maart. Avondcommuniqué: Onze artillerie heeft in België en Champagne de vijandelijke stellingen beschoten.

Londen, 9 maart. Bij Ieper is de artillerie aan beide kanten erg in de weer geweest.

11 maart 1916

Berlijn, 10 maart. Officieel: Onze militaire vliegers hebben 2 Engelse vliegtuigen neergeschoten, een eendekker bij Wijtschate, ten zuiden van Ieper, een tweedekker ten noordoosten van La Bassée. Van eerstgenoemd vliegtuig was de bestuurder dood.

Londen, 10 maart. Engels stafbericht: Als gevolg van een luchtgevecht is een vijandelijk vliegtuig door een van onze vliegtuigen ten val gebracht bij Doornik.

13 maart 1916

Londen, 12 maart. Engels stafbericht: Hevig vuur van het zwaar geschut over en weer bij Ieper.

14 maart 1916

Berlijn, 13 maart. Officieel: in het algemeen geen verandering in de toestand.

Een klein gevecht bij Wieltje, ten noordoosten van Ieper, eindigde met het terugwerpen van de Engelsen.

15 maart 1916

Londen, 14 maart. Engels stafbericht: De vijand heeft een mijn doen springen bij Nieuwkapelle. Ze heeft enige schade aan een gedeelte van een klein vooruitspringend punt aangericht.

Wij hebben met goed gevolg de vijandelijke schansen ten noorden van Ieper gebombardeerd.

Onze bomwerpers en machinegeweermansschappen hebben gisteravond troepen werklieden verdreven.

16 maart 1916

Parijs, 15 maart. Avondcommuniqué: De vijandelijke loopgraven bij Het Sas en Langemark, in België, zijn met goed gevolg met granaten beschoten.

Londen, 15 maart. Engels stafbericht:

Gisteravond hebben wij met bevredigend gevolg een kleine overval gedaan ten zuiden van Verlorenbeek.

Vandaag over en weer geschutvuur bij Ieper en tal van luchtgevechten.

17 maart 1916

Berlijn, 16 maart. Officieel: In Vlaanderen, in het bijzonder nabij de kust, zijn de artilleriegevechten aanmerkelijk heviger geworden.

Parijs, 16 maart. Officieel bericht van hedenmiddag:

In België hebben patrouilles de vernietigende uitwerking van het Franse geschutvuur op de Duitse kuststellingen in de streek van Nieuwpoort kunnen vaststellen, waardoor de Duitse loopgraven werden omgewoeld.

Londen, 16 maart. Engels stafbericht:

Aanmerkelijke bedrijvigheid der artillerie, over en weer, in de omtrek van Loos en Ieper.

19 maart 1916

Parijs, 18 maart. Avondcommuniqué: In de streek van Boezinge (België) heeft onze artillerie vijandelijke schansen in elkaar geschoten.

Londen, 18 maart. Engels stafbericht:

Niets te vermelden, behoudens bedrijvigheid der artillerie bij Wulvergem, Ieper en Wieltje.

20 maart 1916

Londen, 20 maart. Officieel. Het Britse opperbevel in Noord-Frankrijk meldt artilleriewerkzaamheid bij Wijtschate. De Duitse vliegers hebben tal van aanvallen ondernomen, die alle door ons werden afgeslagen.

Men meldt ons uit Vlissingen: Hedennacht (is hier?) zeldzaam zwaar kanongebulder gehoord. Er werd ook een vliegeschader waargenomen.

21 maart 1916

Parijs, 20 maart. Officieel bericht van hedenmiddag:

Hedenmorgen tegen vier uur hebben Engelse, Franse en Belgische vliegers het vliegveld te Houtave, ten oosten van Oostende, gebombardeerd. De 19 Franse vliegtuigen die er aan deelnamen, zijn alle ongedeerd teruggekeerd.

Londen, 20 maart. Engels stafbericht:

Aanmerkelijk geschutvuur, over en weer, ten noorden van Ieper.

Vandaag heeft de vijand bij Boezinge na een felle beschieting een post van bomwerpers overrompeld, die wij onmiddellijk heroverd hebben.

Men meldt ons uit Oostburg:

Zondag is terug ontzettend geschoten op het westelijk front, richting Ieper. In de nacht van zondag op maandag is vooral op de kust ook hevig gevuurd. Er schijnt een oorlogsschip, vergezeld van vliegtuigen, langs de kust gevaren te zijn. Het vuren op de vliegtuigen was hier duidelijk te zien.

De jongste luchtaanval der geallieerden.

Londen, 21 maart. De marinedeskundige van de Times schrijft: Weer hebben, na een lange tussenruimte, Engelse vliegers, in samenwerking met Franse en Belgische collega's, een vruchtbare aanval boven vijandelijk gebied uitgevoerd. De gisteren uitgevoerde aanval tegen Zeebrugge en Houtave bewijst, dat onze vliegers niets van hun bekwaamheid en geschiktheid voor aanvallende verrichtingen hebben verloren. Men zal het wapenfeit ook toejuichen als een aanwijzing dat de overheid de wens van de natie zal hebben erkend, dat de luchtdienst nieuwe gelegenheden zou krijgen. Het volledig succes van de aanval van gisteren bewijst dat aan dat natuurlijke verlangen zonder ernstig gevaar voldaan en tezelfdertijd resultaten van bijzondere militaire waarde bereikt kunnen worden. Eerlang moet men nu de zeppelinloodsen die zulk een uitstekend doel opleveren, eens met projectielen bestoken.

Een zeegevecht.

Berlijn, 20 maart. Officieel: Bij de kust van Vlaanderen is hedenochtend tussen drie Duitse torpedoboten en een divisie van vijf Engelse torpedojagers een voor ons gunstig afgelopen gevecht geleverd. De vijand heeft het gevecht gestaakt nadat hij menige voltrefeer had gekregen en is toen in volle vaart weg gestoomd.

Aan onze zijde zijn slechts lichte beschadigingen.

22 maart 1916

Parijs, 21 maart. Officieel bericht van hedenmiddag:

Een Duitse verkenningsafdeling, die in de Franse linies was gedrongen ten noorden van de brug van Boezinge, in België, is er onmiddellijk door een tegenaanval der Fransen uit verdreven.

Het zeegevecht bij de Belgische kust.

Londen, 21 maart. De admiraliteit meldt: Gisterenochtend kregen vier Britse torpedojagers ter hoogte van de Belgische kust drie Duitse torpedojagers in zicht. De vijand zette in allerijl koers naar Zeebrugge, door onze jagers gevolgd. Tijdens deze jacht werden schoten gewisseld. Er is waargenomen dat twee vijandelijke schepen geraakt werden. Wij hadden vier gewonden.

24 maart 1916

De "Belgische hoogleraar-krijgsdokter", die in Vrij België zijn ondervindingen uit de oorlog vertelt, heeft het ditmaal over de werking van het ambulancekorps. Het volgende is aan zijn opstel ontleend.

De krijgsgeneeskundige dienst van het Belgische leger beschikt over de gepaste inrichtingen om op enkele uren gewone reizigerstreinen in voortreffelijke ambulancetreinen te veranderen. Deze treinen lokten de bewondering uit van onze Franse en Engelse bondgenoten. Zij hadden slechts één, doch een groot nadeel, namelijk dat zij tot het vervoer de spoorweglijn moesten gebruiken, die steeds door de militaire staf erg in beslag was genomen. Zo kwam het dan ook dikwijls voor, dat voor de reis van Veurne naar Calais 12 tot 24 uren nodig waren. Een gepaste verwarmingsdienst, een voedingsdienst, een geneeskundige dienst moesten dan in deze treinen ingericht worden en waren van groot belang om de gekwetsten, die steeds erg verzwakt waren in enigszins gunstige voorwaarden te behouden. Veel meer, om de spoorweglijn te sparen, kwam vanwege de militaire overheid het bevel, dat nooit een trein mocht vertrekken, zonder dat hij enigszins met gekwetsten gevuld was. In zuiver militair opzicht was dat redelijk; in geneeskundig opzicht had het droevige gevolgen. Zo werden sommige ambulancetreinen gedwongen in het station van Veurne tot 36 uur op de toelating te wachten om te mogen vertrekken. Wat al ongunstige voorwaarden zich voor de geneeskundige zorgen in deze omstandigheden voordeden, is licht te begrijpen. Zonder twijfel zouden de gekwetsten, die het ongeluk hadden op dat ogenblik in deze treinen vervoerd te worden, er een groot voordeel bij gevonden hebben de weg in autowagens af te leggen. Het besluit dringt zich op: Heeft men tot het vervoer ambulancetreinen en ambulanceauto's te zijner beschikking, dan zullen de treinen hoogst nuttig werk verrichten, zodra het aantal gekwetsten wat stijgt; blijft integendeel dit getal zeer gering, dan is er voor de gekwetsten voordeel bij in autowagens de volle reis af te leggen. Deze laatste maatregel werd na enkele weken op de IJzer getroffen. Bij het rechtstreekse vervoer van de gekwetsten naar een gasthuis, heeft

men dus te kiezen tussen een treinvervoer, dat langdurig en vermoeiend kan zijn, of een kortere, doch meer afmattende automobielreis. Geen van beide kan geschieden op de wijze, als men zich in vredestijd voorstelde. Een reeks zware gekwetsten kunnen zulke reizen onmogelijk doorstaan zonder groot levensgevaar, en dientengevolge is de inrichting van veldgasthuizen voor de zwaar gekwetsten aangewezen.

Bij hevige en uitgestrekte gevechten dienen dus alle zwaar gekwetsten onmiddellijk naar de veldgasthuizen gebracht te worden, terwijl de lichtere gekwetsten per trein naar verder afgelegen gasthuizen gevoerd worden. Zo is het geschied bij de gevechten aan de IJzer; bij de gevechten rond Antwerpen en aan de Nete liet de nabijheid van Antwerpen het toe alle gekwetsten op zeer korte tijd naar de stad te vervoeren.

25 maart 1916

Londen, 24 maart. Officieel: Wij hebben de vijandelijke schansen ten zuiden van het kanaal Ieper-Komen beschoten.

27 maart 1916

Londen, 25 maart. Engels stafbericht: Vandaag is de Duitse artillerie bedrijvig geweest bij Nieuwkapelle, Vormezele, Ieper en Wieltje. Onze artillerie heeft het vuur beantwoord.

Berlijn, 27 maart. Officieel: Vanochtend hebben de Engelsen door uitgebreide ontploffingen onze stelling bij Sint-Elooi, ten zuiden van Ieper, over een uitgestrektheid van 100 meter beschadigd en aan de compagnie die daar stond, verliezen toegebracht.

28 maart 1916

Londen, 27 maart. Officieel. Na het ontploffen van mijnen hebben de Northumberland Fuseliers, de Royal Fuseliers en andere infanterie vanochtend de vooruitstekende punt van de Duitse linie bij Sint-Elooi met succes aangevallen en over een front van 350 meter de eerste en twee linie loopgraven genomen. Het is bekend dat de vijand zware verliezen heeft geleden. Wij hebben twee officieren en 168 man gevangen genomen.

De werkzaamheid van de artillerie is heden hoofdzakelijk beperkt gebleven tot de omtrek van Wulvergem, Sint-Elooi en Wieltje.

Berlijn, 28 maart. Officieel: Ten zuiden van Sint-Elooi ontsponnen zich levendige gevechten op korte afstand van de door de Engelsen door ontploffingen gemaakte trechters en van de aansluitende linies.

29 maart 1916

Berlijn, 29 maart. Officieel: Ten zuiden van Sint-Elooi is aan de Engelsen in een gevecht met handgranaten een door hen bezette ontploffingstrechter weer ontnomen.

30 maart 1916

Havre, 28 maart. Het Belgische legerbericht meldt, dat er van het Belgische front niets bijzonders te vermelden valt.

Van het westelijk gevechtsterrein.

Het Engelse stafbericht van het westelijk gevechtsterrein van dinsdagavond, dat ons nog niet bereikte, luidt:

Niettegenstaande het zware vuur van de vijandelijke artillerie, gisteravond en bij tussenpozen ook vandaag, heeft onze infanterie

zich met goed gevolg op het terrein, gisteren door haar bij Sint-Elooi (ten zuiden van Ieper) gewonnen, gehandhaafd.

Onze artillerie heeft met zeer goed gevolg het vijandelijke vuur beantwoord. Het totaal aantal gevangenen belooft thans 5 officieren en 105 militairen van andere rang.

Parijs, 29 maart. Het officiële Belgische bericht luidt: Op ons front is de werkzaamheid van de wederzijdse artillerie betrekkelijk gering geweest.

31 maart 1916

Parijs, 30 maart. Officieel Belgisch bericht: In de nabijheid van Diksmuide is de werkzaamheid van de artillerie groter dan gewoonlijk geweest.

1 april 1916

Berlijn, 31 maart. Engels stafbericht: Levendige artillerieactie ten zuiden van Sint-Elooi en in de streek van Wielte en Boezinge. Aan vijandelijke bomwerpers is het gelukt de oostelijkste mijntrechter bij Sint-Elooi te bereiken. Ten zuiden van Boezinge heeft een vijandelijke afdeling na voorbereiding door de artillerie getracht de loopgraven te verlaten. Zij is door ons vuur dadelijk teruggedreven.

Een van onze vliegtuigen wordt vermist.

Parijs, 31 maart. Officieel Belgisch bericht:

Na een betrekkelijk rustige ochtend heeft het artilleriegevecht 's middags zeer grote heftigheid aangenomen, in het bijzonder in de sectoren van Pervijze en Diksmuide.

2 april 1916

Londen, 1 april. Engels stafbericht: Het is gisteren zeer bedrijvig geweest in de lucht. Onze vliegers hebben vruchtbaar werk gedaan. Drie van onze vliegtuigen worden vermist.

De artillerie is vandaag in de weer geweest ten noorden van het Ploegsteertbos en nabij Pilkem.

Vijandelijke aanvallen ten zuiden van Sint-Elooi zijn in ons vuur gebroken.

3 april 1916

Parijs, 2 april 's avonds. Officieel. Onze artillerie is werkzaam geweest in België.

Londen, 2 april. Officieel: Gisteren aanmerkelijke bedrijvigheid in de lucht aan weerszijden.

De vijandelijk artillerie was ook in de omtrek van Ieper in de weer.

Gisterenavond kanonvuur aan weerskanten om en bij Sint-Elooi. Aanvallen met handgranaten op onze nieuwe stellingen werden afgeslagen.

Londen, 3 april. Officieel. Vannacht hebben wij bij Sint-Elooi een officier en vier man gevangen genomen. De artillerie is van weerszijden bedrijvig geweest bij Sint-Elooi en Ieper. Een van onze vliegtuigen, dat gisteren vertrokken was, is niet teruggekeerd.

4 april 1916

Het officiële Belgische stafbericht van 2 april luidt: De Belgische artillerie heeft de gehele nacht de Duitse stellingen van Merkem beschoten. Vandaag hevige geschutgevecht in de sector van Ramskapelle en bij Diksmuide.

Berlijn, 4 april. Officieel. Ten zuiden van Sint-Elooi hebben de Engelsen zich door een sterke voorbereiding door de artillerie in het bezit van de hun op 28 maart ontnomen ontplloffingstrechter gesteld.

5 april 1916

Londen, 4 april. Engels stafbericht: Vanochtend in de vroege hebben wij bij Sint-Elooi een aanval gedaan op een mijntrechter, die de Duitsers sedert 30 maart bezet hielden. Wij hebben de trechter genomen en onze linie nog verder vooruitgeschoven. Wij hebben 84 gevangenen gemaakt, onder wie vier officieren. De artillerie is aan weerszijden bedrijvig opgetreden.

6 april 1916

Men schrijft ons uit het land van Cadzand:

Dinsdag is er terug voortdurend kanongebulder van het westelijk front gehoord. Tegen het vallen van de avond werd het steeds heviger, tussen half acht en negen uur scheen het zijn hoogste punt bereikt te hebben. Toen vielen de slagen der zware stukken geschut zeer kort na mekaar. Voortdurend werd de streek fel verlicht met zoeklichten. Men vermoedt, dat er tussen Ieper en Nieuwpoort weer fel gestreden werd.

Londen, 5 april. Officieel. Ten noorden van Ieper aan de weg van Sint-Juliaan heeft onze zware artillerie een geslaagd

bombardement uitgevoerd, veel schade aan de vijandelijke loopgraven toegebracht en talrijke ontploffingen veroorzaakt.

Parijs, 5 april. Officieel bericht van hedenavond:

De Duitse loopgraven bij Steenstrate zijn met goed gevolg beschoten.

7 april 1916

Berlijn, 7 april. Officieel: Door een zorgvuldig voorbereide aanval hebben onze troepen na een hardnekkige strijd zich in het bezit gesteld van Engelse, thans door Canadese troepen bezette trechterstellingen ten zuiden van Sint-Elooi.

Londen, 6 april. Engels stafbericht. Vanochtend vroeg heeft de vijand na een zeer hevige beschieting onze nieuwe loopgraven bij Sint-Elooi aangevallen. De gevechten, die de gehele dag hebben geduurd, worden nog voortgezet.

Een kleine vijandelijke afdeling, die een van onze loopgraven bij Hooge was binnengedrongen, is er dadelijk weer uit verdreven.

8 april 1916

Londen, 7 april. Engels stafbericht: Gisteren is de vijand er bij Sint-Elooi in geslaagd een gedeelte van het terrein, dat wij op 27 maart innamen, te heroveren. De strijd duurt voort.

Vandaag artillerievuur bij Sint-Elooi en Ieper.

11 april 1916

De eerste kapelauto voor het Belgische front, ontworpen door de heer Louis Coetermans uit Antwerpen, algemeen consul van Perzië, wordt aanstaande zondag in Den Haag ingezegend door de bisschop van Brugge en daarna via Engeland naar Calais vervoerd, waar een Belgisch priester hem zal aanbieden aan H. M. koningin Elisabeth namens de schenker, de heer Louis Coetermans. Bij deze plechtigheid zullen aanwezig zijn mgr. Marinis, hoofdaalmoezenier van België, en generaal Melis.

Berlijn, 12 april. Officieel: Nadat hun artillerievuur herhaaldelijk in kracht was toegenomen, hebben de Engelsen ten zuiden van St.-Elooi een krachtige aanval met handgranaten ondernomen tegen het front van onze trechterstelling, welke aanval mislukte. De stelling is in haar gehele uitgestrektheid stevig in onze handen.

Londen, 10 april. Engels stafbericht: Gisteravond hebben wij bij St.-Elooi de grootste mijntrechter, die in handen van de Duitsers was gebleven, veroverd. Een andere aanval heeft ons in het bezit gesteld van de vijandelijke loopgraven, die van die trechter uit in zuidwestelijke richting lopen.

Vandaag zijn geschut- en mijngevechten geleverd.

12 april 1916

Londen, 11 april. Engels stafbericht:

De gevechten in de mijntrechters ten oosten van St.-Elooi zijn gisteravond met wisselende kansen voortgezet. Wij houden drie trechters bezet, doch de andere twee niet.

Tegenover Wijtschate geduchte artillerieactie.

Ten oosten van Ieper zijn onbetekenende geschutgevechten geleverd.

Gisteren hebben onze vliegers in acht luchtgevechten een vijandelijk vliegtuig ten val gebracht, zonder zelf enig verlies te lijden. Vijandelijk geschutvuur heeft echter vandaag een van onze toestellen naar beneden geschoten.

13 april 1916

Londen, 12 april. Engels stafbericht.

De vijand heeft gisteravond drie aanvallen gedaan op onze stellingen ten westen van de weg Pilkem-Ieper. Bij de eerste aanval kreeg hij voet in onze loopgraven, maar werd er snel weer uit verdreven. De andere twee zijn afgeslagen. De vijand heeft 25 doden en 3 gevangenen achtergelaten. Wij hebben vandaag de vijandelijke stellingen in deze streek beschoten.

Aanmerkelijke artillerieactie ten noordwesten van Wijtschate. De vijand heeft veel granaten achter St.-Elooi geschoten, maar weinig op onze frontlinie en de mijntrechters daar gevuurd.

Het is nu gebleken dat de Canadezen de vorige week in deze streek de vijand zware verliezen hebben toegebracht.

17 april 1916

Het Belgische leger.

Parijs, 16 april. De Norddeutsche Allgemeine Zeitung heeft een bericht gehad, waarin stond dat het Belgische leger tot het zesde deel van zijn sterkte verminderd en aan het front door Franse troepen afgelost was. Men had het, zo heette het, tengevolge van

een besluit van de conferentie van de geallieerden in de tweede linie moeten brengen.

Deze beweringen zijn onjuist. Het Belgische leger is zo weinig in sterkte verminderd, dat het een front van 35 km bezet houdt.

Londen, 15 april. Officieel: Gisteravond heeft de vijand verscheidene kleine bomaanvallen op onze trechterstellingen bij St.-Elooi gedaan, die alle zijn afgeslagen.

Mijngevechten bij Wijtschate en St.-Elooi.

In de tuin van het gesticht der orde van de onbevleete ontvangenis (gesticht Groenestein), Loosduinse weg in Den Haag is gistermiddag de plechtige inzegening van de eerste kapelauto voor het Belgische front geschied door de abt van Steenbrugge, monseigneur Mertens, geassisteerd door twee Belgische priesters. Vele Belgen waren tegenwoordig, o.a. de heren graaf André de Kerchove de Denterghem, de 2e secretaris der Belgische legatie, namen de gezant, de Belgische afgevaardigden Van Cauwelaert en Van Damme, de Belgische minister van onderwijs Poulet, priester dr. Bruynseels, de gedelegeerde van kardinaal Mercier, en de schenker van de auto, Louis Coutermans, algemeen consul van Perzië te Antwerpen.

Vooraf had de Belgische aalmoezenier te Den Haag, de heer Barette, een korte rede gehouden, waarin hij met dankbaarheid de schenking herdacht.

Gedurende de inzegening zongen de gestichtskinderen enige Latijnse liederen en na afloop "La Brabançonne des Réfugiés Belges", dat grote indruk op de toehoorders maakte.

Londen, 17 april. Engels stafbericht:

Hevige wederzijdse beschieting bij Vormezele, Dikkebus en in de streek tussen St.-Elooi en het kanaal Ieper-Komen.

Berlijn, 18 april. Officieel:

Onze artillerie nam Engelse stellingen in de buurt van St.-Elooi ruimschoots onder vuur. Een zwakke aanval met handgranaten in de streek van de door ons bezette ontploffingstrechters is 's nachts gemakkelijk afgeslagen.

19 april 1916

Twee kleine aanvallen van de vijand tegen onze stellingen bij St.-Elooi zijn vannacht afgeslagen.

20 april 1916

Berlijn, 20 april. Officieel: In de boog van Ieper slaagden patrouilles erin, op verscheidene plaatsen in de Engelse loopgraven binnen te dringen, bv. aan de weg Langemark-Ieper, waar zij ongeveer 600 meter van de vijandelijke stelling bezetten en tegen verscheidene aanvallen met handgranaten stevig in handen hielden. Hier en bij Wieltje en ten zuiden van Ieper werden gevangenen gemaakt, wiens gezamenlijk aantal 1 officier en 108 man bedraagt, 2 machinegeweren zijn buitgemaakt.

22 april 1916

Londen, 20 april. Engels stafbericht: De vijand heeft gister nacht na een hevige beschieting onze linie bij Ieper op vier punten aangevallen. Zijn infanterie drong onze linies binnen, doch is er overal weer uit verdreven, behalve bij St.-Elooi, waar ze twee

mijntrechters heeft bezet, en aan de weg leper-Langemark, waar ze een loopgraaf heeft weten te houden.

Berlijn, 22 april. Officieel:

Aan de weg Langemark-leper hebben de Engelsen in de vroege ochtenduren de hun door onze patrouilles op 19 april afgenomen loopgraven aangevallen, waarvan zij ongeveer een derde gedeelte opnieuw bezetten.

Men schrijft ons:

De volgende vonnissen zijn uitgesproken:

Oscar Hernalsteens uit Roubaix is wegens spionage ter dood veroordeeld; zijn broer George is tot levenslange gevangenisstraf en zijn bedienden Gustave Desmul uit Gent en Oscar Delnatte uit St.-Kruis tot 15 jaar tuchthuisstraf. Verder werden wegens spionage ter dood veroordeeld Frans van Aerde uit Antwerpen, Julius Mohr uit Valenciennes, Emiel Gressier uit St.-Amand. Aan van Aerde zal met het oog op zijn jeugdige leeftijd vermoedelijk een andere straf worden opgelegd.

Wegens hulp bij spionage werden nog veroordeeld Albert Catuy uit Brussel tot 15 jaar, Albert Lienard uit Valenciennes, Jacob Drouillon uit la Plaigne, prof. Jozef Gosenaars uit Gent allen tot 10 jaar tuchthuisstraf.

Wegens het verstrekken van militaire berichten werd de fabrikant Vermeulen uit Merelbeke bij Gent veroordeeld tot 10 jaar tuchthuisstraf.

Wegens smokkelarij van brieven werd Hippolyte van Kenhove uit St.-Kruis tot 2 ½ jaar tuchthuisstraf veroordeeld. Een vrouw uit Rijsel

en een dienstmeisje uit Bosvoorde werden wegens het ongeoorloofde verzenden van brieven veroordeeld tot 6 maanden gevangenisstraf met aftrek van het voorarrest van 4 maanden.

Tenslotte werd vrijgesproken wegens gebrek aan bewijs Alfred Gaudefroij uit Brussel.

23 april 1916

Parijs, 22 april. Middagcommuniqué:

In België heeft de Franse artillerie de sector ten oosten van de weg Ieper-Pilkem, tijdens het aan dit front door de Engelse troepen begonnen krijgsbedrijf, met kracht beschoten.

24 april 1916

Berlijn, 23 april. Officieel: Wij hebben onze pas gewonnen loopgraven aan de weg Ieper-Langemark wegens de hoge stand van het grondwater, dat de inrichting ervan onmogelijk maakte, weer ontruimd.

Vanochtend vroeg hebben wij een aanval met handgranaten, door de Engelsen ten zuiden van St.-Elooi ondernomen, afgeslagen.